

Phu Tu Tan Van

Chủ-nhơn:
M- NGUYỄN-DỨC-NHUẬN

Báo ra hằng ngày

Báo-quân: 48 rue Vannier, Saigon
Điện-thếp nội số 566

Khôn ngoan đòi-dáp người
ngoài; Gà cùng một mẹ,
chớ hoài đá nhau.

(Phong-dao)

HAI CÁI ĐẠI-ĐƠN BỊ HỦY RỒI

BA NHÀ NGƯỜI SAO CHĂNG RÚT BÌNH ?

Hôm 6 Jun, trong Công-luận lại có một bài đề là: « Lai nói thêm về Hội-chợ phụ-nữ », dưới ký tên Nguyễn-văn-Bá. Ấy là viết rần, cũng như người lật hơi rồi mà còn nuôi. Tuy vậy mà cũng làm phách đề số « 1 », ra đầu ta còn công-kích nữa đây. « 1 » rồi còn có 11 111 nữa đây. Làm gì ai?

Cái hai ý làm sao mà đầu Ngô mình Sở, ra tuồng lừng-tung chẳng xong bề nào. Nói chỉ những là « sự làm phước không giải-quyết được vấn-đề xã-hội », nghe nó lằng nhằng chẳng vào đâu cả. Nào ai, trong khi làm phước có tự xưng là giải-quyết vấn-đề xã-hội đầu mà hông phải cái? Cõi đó đủ biết là hết chỗ công-kích rồi, mà còn muốn gán cổ phàn-đối thì đến ông Nguyễn-văn-Bá cũng phải nói xam.

Nhằm chẳng có thể nào đem cái bài khiêu-chiến lần nữa ấy ra mà biện-luận, vì trong đó không có sự lý chỉ hết, nên chúng tôi đây qua đánh thức từ Công-luận với hai tờ báo kia nữa, báo họ nên dẹp sớm cuộc công-kích đi, để giấy mà nói chuyện khác, hóa chẳng còn có người đọc.

Này! Công-luận, Trung-lập, Sài-thành, hai cái đại-đơn của ba người đã bị hủy rồi, sao chẳng lập tức rút binh đi? Trong báo này lóm qua bên đánh hai cái tin làm cho ben dịch tởn hai rất to: là cái tin bốn vị đại-biểu Trung-ky cái-chánh mấy bức điện-tín và cái tin bà Hội-trưởng Nữ-công Học-hội Huế gửi thư cảm ơn Hội Dục-anh về sự tặng me-day.

Xin nói sự tồn-hại về cái tin thứ nhì trước đã. Hồi bà tư báo bắt đầu công-kích, nhóm Hội Dục-anh có tạo ba chuc cái me-day kỷ-niệm tặng cho chị em, họ bên kia ra nói là kim-khánh của bà Nguyễn-dức-Nhuận để ban thưởng sự vu-gian ấy thật là trẻ-con hết sức. Tio tinh làm như vậy để cho các gần gũi người mà như là những chị em nào đã được tặng me-day ấy.

Ba tờ báo đồng-thiệp với nhau nói lem lém như giờ rửa lầy nước, tương là đặc-sách làm, chứ không ngờ rằng hôm nay những lời của họ chẳng làm xui lòng ai thì chớ, lại còn bị như là đâm giầy lên.

lúc công-kích, bị những kim-khánh kim-tiền ra, họ cũng còn chưa lấy làm vững mấy. Có anh quân-sư quạt mo nào đó mới hiến-kế cho họ, tạo ra một cái đồn-lũy nữa cho thiệt kiên-cố hơn.

Nhơn đó mới có mấy bức điện-tín ở ngoài kia dành vô. Nó cũng ở trong học này mà ra, một ma chớ chẳng mấy mớ.

Đó là đều chúng tôi ngờ. Song ngờ mà có lẽ chắc. Hôm trước, khi nói về việc này, chúng tôi có dùng hai chữ « cặp nãi » là nghĩa vậy đó.

Chẳng vậy thì sao tiếp được mấy bức điện-tín một cái là ba tờ báo hồi-hủi đứng lên và cái sát đất biên-dong-linh? Họ rù nhau lợi-dụng mấy bức điện-tín ấy, coi là cái tài-liệu qui báu lắm.

Hôm nay mấy bức điện-tín đều bị tuyên-cáo là đồ giả-mạo. Như vậy, chúng tôi tưởng, mấy người biên-dong-linh hôm đó, hôm nay phải ngã ngựa ra mới phải, nếu họ còn có lương tâm.

Sao vậy? Vì là một việc si-nhục. Mấy bức điện-tín mình a vào cho là phải, biên-dong-linh với, thế mà bữa nay bốn người đứng lên, lại phủ-nhận đi, như vậy, nó đã trở nên là bậy rồi. Minh đã biên-dong-linh với cái bậy thì còn không si-nhục hay sao?

Thế nhưng thôi, chẳng khươi ra làm chi, sự có kẻ thăm ý rồi tức mình mà tự-tử, tội-nghiệp. Chúng tôi nên làm lo đi mà bản việc lợi-hại hay hơn.

P. N. T. V.

(Coi tiếp bên trang tư)

Trận lửa lớn

Cháy 803 nóc nhà

Đêm 27 Mai, vào khoảng 2 giờ, ở làng Lạc-thủy, tổng Đông-kết, phủ Khốai-châu, tỉnh Hưng-yên (Bắc-ky) có xảy ra một trận hỏa-tai rất dữ-dội. Trong ba giờ đồng-hồ, 803 nóc nhà ra tro, một ông già ngoài 70 bị hai, còn những già vệt heo bò bị chết cháy không biết bao nhiêu. Thiệt-hại tính tới hơn ba vạn bạc.

Chưa biết duyên cớ vì đâu mà xảy ra sự rủi-ro tai-hại này. Các nhà chuyên-trách đã mở cuộc điều-tra.

NĂM 1932 NÀY

Không có cuộc thi vào trường Sư-phạm

Về việc kén chọn: giáo sư để bổ thêm vào ngạch giáo-buôn trong các năm tới đây, chánh-phủ tỉnh chắc rằng số học-sinh hiện đang tòng học ở trường Sư-phạm Saigon cũng sẽ đủ dùng vào việc ấy.

Hồi vậy năm nay không có mở cuộc thi để tuyển thêm học-sinh vào trường nam nữ Sư-phạm như các năm trước nữa. Cái tin này rất không hay cho anh em học-sinh nhiều lắm, vì không có cuộc thi này thì thế nào cũng có một số đông học-sinh phải lỡ vô việc học.

Sự công-kích của ba tờ báo như vào đó như là nơi đồn-lũy võng-chất, mà nay bỗng bị phá tán, thì họ tồn-hại biết chừng nào, gần còn nặng hơn mấy lần mà như-tồn-bồn bị ở Ngô-tung bừa-trước đây, toàn quân phao-một!

Đến sự tồn-hại thứ nhất thì lại còn nặng quá nữa. Trong

MONG SAO SAIGON TA CŨNG

CÓ HỘI TÈ-BẢN

Kể về những cơ-quan tổ-chức có quan-hệ tới xã-hội, tôi nhớ-sanh, thiệt ai cũng phải lấy làm buồn-rầu ở xã-hội ta còn thiếu sót nhiều lắm. Nói ngay một châu-thành Saigon có tiếng là thương-khẩu đẹp nhứt, có tiếng là hòn ngọc ở Viễn-dông, mà bị quan Tổng-trưởng Paul Reynaud chê là có nhiều muỗi đây, thử hỏi rằng chỗ này có phải còn thiếu sót nhiều công-cuộc xã-hội để cho người ta cần dùng và nhớ chớ không?

Ài chỉ giúp tôi: Đầu là nhà báo-sanh cho dân-bà, sách-sé, mát mẻ, dùng dần, hẳn hoi? Ai chỉ giúp tôi: Đầu là cái nhà thương cho người ốm-xu năm, để rồi khi có bệnh gấp, đi ba bước có thể tới nơi dưỡng-dưỡng, không phải mất công xa đường vô tới Chợ-rẫy?

Ài chỉ giúp tôi: Những chỗ nào là chỗ cứu giúp cho dân nghèo; hoặc tìm kiếm công-việc làm, hoặc bố thí ít nhiều cho qua cơn hoạn-nạn đói khổ của họ?

Ài chỉ giúp tôi: Ở đây có chỗ nào làm cho yên nghĩ tở-tế cho bọn không nhà không cửa?

Những cái đầu hồi như thế đó, bây giờ muốn kéo ra bao nhiêu cũng không hết; chỉ có việc nói tóm lại một câu rằng: nội các châu-thành đô-thị trong xứ mình, nhơn-dân quần tụ rất đông, cãnh-tượng nghèo khổ vô số, mà những công-cuộc xã-hội cần phải có, thì ta đây còn thiếu sót trăm phần.

Những công-cuộc xã-hội đó, ta chẳng nên trông chờ quá ở nơi Chánh-phủ; đầu nước nào dân nào cũng thế, có làm cơ-quan tổ-chức, tự những người có lòng bác-ái từ-thiện, nghĩa là từ thiện-nhơn, phải lo mà làm lấy, chớ không phải mỗi cái đều có thể trách-thiện ở Chánh-phủ được hết. Các nơi đó-bộ ở các nước, mà số đi có đủ mọi thứ cần dùng giúp ích cho người ta, thì giữa chúng ta, ai là người có thiện-niệm từ-tâm, cũng phải hết lòng mà lo liệu lấy mới được.

Cách mấy tháng nay, ở Hà-nội ta đã thành-lập một hội-mục-đích để giúp đỡ người nghèo, gọi là hội Tè-bản, thiệt tôi khen những người sáng-khởi, và cho cái cơ-quan từ-thiện ấy sanh ra hạp thời và bổ ích cho xã-hội nhiều lắm.

Hồi đầu năm, tôi có dịp ra Hà-nội, vẫn định xem công-việc này tổ-chức ra sao, nhưng bị mấy giờ các nhà chủ-trương còn đang bỏ hĩa, chớ chưa thành-lập, thành ra cách thức làm ra sao chưa biết. Có đầu tôi hỏi một vài vị chủ-trương, cũng biết đại-khái là hội Tè-bản định làm mấy công-việc cần kíp như vậy trước hết, rồi sau sẽ tùy tài-lực của hội mà mở mang rộng rãi cái phạm-vi công-tác ra.

1- Làm ra những cái nhà chung, sạch sẽ, rộng rãi, để cho bọn nghèo nàn, không có nhà ở, tới lui đến đó mà nghỉ, mùa nực thì mát, mùa lạnh thì ấm, cho họ khỏi ngủ đầu đường xó chợ, lang thang dơ dáy, sanh bệnh sanh đau.

2- Chỉ bảo, lo liệu, giúp đỡ cho những nhà nghèo, mỗi khi họ cần dùng tới hội bất cứ về việc gì, nếu hội có thể giúp được, hội kiếm; đau ốm không tiền chạy thuốc, có thể cho tiền được, hội cho.

3- Về chức-nghiệp, về vệ-sanh, về công-thương-sanh và nhớ chớ không?

Ài chỉ giúp tôi: Đầu là nhà báo-sanh cho dân-bà, sách-sé, mát mẻ, dùng dần, hẳn hoi? Ai chỉ giúp tôi: Đầu là cái nhà thương cho người ốm-xu năm, để rồi khi có bệnh gấp, đi ba bước có thể tới nơi dưỡng-dưỡng, không phải mất công xa đường vô tới Chợ-rẫy?

Ài chỉ giúp tôi: Những chỗ nào là chỗ cứu giúp cho dân nghèo; hoặc tìm kiếm công-việc làm, hoặc bố thí ít nhiều cho qua cơn hoạn-nạn đói khổ của họ?

thi ấm, cho họ khỏi ngủ đầu đường xó chợ, lang thang dơ dáy, sanh bệnh sanh đau.

2- Chỉ bảo, lo liệu, giúp đỡ cho những nhà nghèo, mỗi khi họ cần dùng tới hội bất cứ về việc gì, nếu hội có thể giúp được, hội kiếm; đau ốm không tiền chạy thuốc, có thể cho tiền được, hội cho.

3- Về chức-nghiệp, về vệ-sanh, về công-thương-sanh và nhớ chớ không?

Ài chỉ giúp tôi: Đầu là nhà báo-sanh cho dân-bà, sách-sé, mát mẻ, dùng dần, hẳn hoi?

Ài chỉ giúp tôi: Đầu là cái nhà thương cho người ốm-xu năm, để rồi khi có bệnh gấp, đi ba bước có thể tới nơi dưỡng-dưỡng, không phải mất công xa đường vô tới Chợ-rẫy?

Ài chỉ giúp tôi: Những chỗ nào là chỗ cứu giúp cho dân nghèo; hoặc tìm kiếm công-việc làm, hoặc bố thí ít nhiều cho qua cơn hoạn-nạn đói khổ của họ?

Những cái đầu hồi như thế đó, bây giờ muốn kéo ra bao nhiêu cũng không hết; chỉ có việc nói tóm lại một câu rằng: nội các châu-thành đô-thị trong xứ mình, nhơn-dân quần tụ rất đông, cãnh-tượng nghèo khổ vô số, mà những công-cuộc xã-hội cần phải có, thì ta đây còn thiếu sót trăm phần.

Những công-cuộc xã-hội đó, ta chẳng nên trông chờ quá ở nơi Chánh-phủ; đầu nước nào dân nào cũng thế, có làm cơ-quan tổ-chức, tự những người có lòng bác-ái từ-thiện, nghĩa là từ thiện-nhơn, phải lo mà làm lấy, chớ không phải mỗi cái đều có thể trách-thiện ở Chánh-phủ được hết. Các nơi đó-bộ ở các nước, mà số đi có đủ mọi thứ cần dùng giúp ích cho người ta, thì giữa chúng ta, ai là người có thiện-niệm từ-tâm, cũng phải hết lòng mà lo liệu lấy mới được.

Cách mấy tháng nay, ở Hà-nội ta đã thành-lập một hội-mục-đích để giúp đỡ người nghèo, gọi là hội Tè-bản, thiệt tôi khen những người sáng-khởi, và cho cái cơ-quan từ-thiện ấy sanh ra hạp thời và bổ ích cho xã-hội nhiều lắm.

Hồi đầu năm, tôi có dịp ra Hà-nội, vẫn định xem công-việc này tổ-chức ra sao, nhưng bị mấy giờ các nhà chủ-trương còn đang bỏ hĩa, chớ chưa thành-lập, thành ra cách thức làm ra sao chưa biết. Có đầu tôi hỏi một vài vị chủ-trương, cũng biết đại-khái là hội Tè-bản định làm mấy công-việc cần kíp như vậy trước hết, rồi sau sẽ tùy tài-lực của hội mà mở mang rộng rãi cái phạm-vi công-tác ra.

1- Làm ra những cái nhà chung, sạch sẽ, rộng rãi, để cho bọn nghèo nàn, không có nhà ở, tới lui đến đó mà nghỉ, mùa nực thì mát, mùa lạnh thì ấm, cho họ khỏi ngủ đầu đường xó chợ, lang thang dơ dáy, sanh bệnh sanh đau.

2- Chỉ bảo, lo liệu, giúp đỡ cho những nhà nghèo, mỗi khi họ cần dùng tới hội bất cứ về việc gì, nếu hội có thể giúp được, hội kiếm; đau ốm không tiền chạy thuốc, có thể cho tiền được, hội cho.

3- Về chức-nghiệp, về vệ-sanh, về công-thương-sanh và nhớ chớ không?

Chuyện ngày nay

Tai mèo với tai vạc

Thục trong một tờ báo thấy nói một đây có một người ở xứ Kripasleh cười được một câu chuyện đẹp. Nàng đẹp lắm sao cho đến nỗi là trai đến phía xóm thấy nàng đến ngủ thiếp đi rồi con mắt. Anh chàng có tính cả ghen, thấy vậy tức quá, một hôm, để đầu tay xuống rồi lấy dao cạo cứt phứt cứt tại nàng đi. Rồi nói rằng: « Mày đẹp bất nhơn lắm cho trai coi thử chẳng còn ngó nữa mà giết tao không? »

Linh cảnh-sát đến hỏi tội. Anh ta nói rằng: « Việc trong gia-dinh tôi, mặc kệ các anh mà hỏi. » Tuy vậy, người ta cũng nắm cổ anh nọ về bắt rồi.

Thức chuyện này rồi nghĩ mà chán cho thói dân-ông bên Âu-Mỹ. Họ làm sao mà học-đạo quá, chớ An-nam mình đâu có vậy.

« Mèo lãnh ai nư cắt tai? » Tục An-nam chúng tôi quý trọng nung-nịu đến cái tai mèo chớ đừng nói tại vậy mà là vạc đẹp nữa làm chi.

Có kẻ nói, người cắt tai vạc đó là bởi cái chí-tinh thương vợ quá nên mới làm vậy, cũng như An-nam ta nói rằng: « Bớt thương lẫn nên cắn đầu ».

Tuy vậy, tôi không có thể đồng-tinh với cái thương kỳ-cục ấy. Người ta có cắt tai, đem mà cắt đi, còn nói gì nữa?

Đi lại rồi cũng không bằng An-nam mình là để chửa hơn. Đến « mèo » mà còn tung-tu không nư cắt tai thây, huống chi là vợ.

Thế nhưng có kẻ lại bảo: « An-nam không cắt tai vợ là cái tai nào có đeo hội xoắn kia; chớ còn thói tai đi trong thì họ sợ chi? »

Tung-dao

TIN KINH-ĐO

Lễ Hưng-quốc khánh-niệm

Hôm kia là ngày Hưng-quốc khánh-niệm của nước Việt-nam (Fête Nationale Annamite) ở Huế có triển-thiết cuộc lễ rất long trọng.

Hồi 5 giờ sáng có làm lễ tại Thái-miếu, qua 9 giờ tại nhà-thờ Phu-cam có làm lễ truy-diệu các quan Pháp đã giúp đỡ Cao-hoàng lập-quốc, do đức cha Chabanon chủ tọa. Qua 11 giờ trưa cũng có làm lễ truy-diệu các quan trung-thần triều Gia-long tại chùa Thiên-mu.

Tối lại có cuộc khiêu-vũ, có đèn và hát bội ở tại Phu-vân-lưu, người Pháp người Nam đến xem đông lắm.

MỘT THẮNG ĐIỆN BÊN ĐÙC

Gởi cho Lãnh-sự Pháp hai bàn tay!

Chiều bữa kia, có một người giống hình dứa điện, cầm một cái gỏi đến trước cửa dinh Lãnh-sự Pháp ở thành Berlin (Đức) trao cho người gác cửa, mượn đem vào dâng cho quán Lãnh-sự lập-lức.

Một lát sau, viên ký-lục trong sự-quân mở cái gói ký ra xem, té ra có hai bàn tay người hầy còn đầm đìa những máu!

Cao báo với sở Cảnh-sát, sở ấy lập tức mở cuộc điều-tra mới biết rằng người trao cái gói nọ là người điên, trẻ tuổi, đã phạm tội giết chết bà mẹ ruột rồi rồi chặt mất 2 bàn tay, lính ở thành Luebeck tìm kiếm nư hôm nay mà chưa gặp.

Hồi nó trao cái gói cho người gác cửa dinh Lãnh-sự, nó có trao luôn một miếng giấy có biên tên họ nó rõ ràng, bởi vậy chẳng bao lâu lính đã bắt được nó mà bị ngục rồi.

VIỆC BÊN PHÁP

CHÁNH-SÁCH ÔNG HERRIOT VÀ LÝ-LỊCH CÁC QUAN NỘI CÁC MỞ

Ông Herriot ra lãnh chánh-quyền lần này là lần thứ ba. Bởi vậy, ông lựa chọn các vị thượng-thor rất là kỹ-cang, những nhà chánh-trị thuở nay được quan Tổng-thống giao trách-nhiệm lập tòa nội-các, thấy đều gặp sự khó-khăn, trở ngại luôn luôn. Xưa nay, số đi tòa nội-các-hay đó là vì trong nước có việc lỗi-thời, ngoài biên-giới có việc trắc-trở. Bởi vậy cho nên, ông nào ra lập nội-các mới cũng bị hoàn-cảnh, bị thời-cuộc nó xô đẩy, bị dư-luận thúc-giục, bị các đảng phái công-kích. Trong lúc lộn-xộn như vậy ông thủ-tướng buộc lòng phải lựa gấp những người cộng-tác với mình. Để việc gì làm cầu thủ thì mau bị hư hỏng.

Nay số phần ông Herriot không có xui xẻo như mấy ông khác, cho nên khiến cho đảng của ông làm đầu là đảng Cấp-tiến Xã-hội (Radical-socialiste) được trọn thắng trong kỳ tuyển cử đại-biểu ngày 1er và 8 Mai vừa rồi. Đảng của ông được chiếm địa vị lớn lao và số đảng viên tăng rất đông hơn hết, thời đến lúc chọn người giúp việc cho ông, ông không phải nhọc công nài-nỉ ý-đi, và không lo sự ngày sau họ phản mình.

Bởi nhờ cái thế lực ấy mà trong 1 tháng nay, ông biết thế nào ông cũng ra làm thủ-tướng, nên ông đã dùng đủ ngày giờ mà lựa chọn nhơn tài đem về giúp việc cho ông. Cõi tên của các vị thượng-thor sau đây cũng đã biết ông Herriot là người có con mắt biết dùng người lắm. Tòa nội-các của Herriot đứng vững bao lâu? Chúng ta nên để mắt mà đứng đoán trước, vì ở trong chánh-giới nước Pháp, cũng như ở các nước khác, cái sự bất ngờ, nó hay xảy ra thình lình mà đầu cho người trị-rõng tai cho cho mấy cũng ít khi biết trước mà tránh được.

Có đầu chắc là tòa nội-các này gồm cả các nhà chánh-trị đồng-dân có tài, có trí mà lại thông-thạo việc nội-trị, ngoại-giao, những tay thạo nghề cũ, chớ không phải những người mới « lập làm thượng-thor ».

Trong đảng Xã-hội có nhiều ông cũng xứng đáng ra lãnh trách-nhiệm cầm quyền chánh-lâm, nhưng vì các điều-kiện trong chương-trình hành-dộng của đảng ấy không hiệp với cái tôn-chỉ của đảng Cấp-tiến của ông Herriot, vì vậy mà ông Herriot được. Hai đảng tuy không hiệp tác, chớ cũng không kinh-chống phản-đối chi nhau cả, vì hai đảng đảng nào cũng có lòng lo cho nước giàu dân mạnh, ngoài hiên giới được sự thái-bình, trong nước được trị-an vững chắc.

Nhưng vậy ông Herriot không có thể tin dụng người trong đảng Xã-hội được là vì chương-trình của họ muốn sao cho nước Pháp phải hải-binh trước hết các nước và bởi số binh-lính xuống thái-nhiên, nội hai sự đó cũng đủ làm cho ông Herriot không thể nhàn được là vì ông thờ chủ-nghĩa quốc-

gia, ông thương nước Pháp, có lẽ đầu ông để cho ai buộc nước Pháp giảm binh, hải-lính cho ra một nước yếu sức hơn hết, thì làm sao mà đứng vững ở Âu-châu, giữ được cái địa-vị độc lập tự do được?

Ông Germain - Martin. — Ông này lãnh chức thượng-thor bộ Tài-chánh. Ông năm nay (Coi tiếp bên trang tư)

RỦI RO MÀ VÔ HẠI

Tàu G. Philippar có bảo-kê 115 triệu

Khi hay tin chiếc tàu Georges Philippar cháy gần biển đỏ, ai cũng than-tiếc rằng một chiếc tàu tốt đẹp thế ấy mà cháy đi thì hững Nhà-rồng phải bị thiệt hại tổn hao nhiều lắm.

Nhưng không, hãng đã có bảo-kê chiếc tàu G. Philippar đến 115 triệu quan kia lận.

Có tin nói rằng hãng Nhà-rồng hoặc bảo-kê ngay với mấy hãng bảo-kê bên Hồng-mạc hoặc bên các hãng bảo-kê ngành của họ ở tại Paris thì phải.

Ở đây tướng cũng nên nói cho ít nhiều độc-giả biết rằng phạm một lỗi bảo-kê nào mà số tiền lớn quá, thì người đi bảo-kê không khi nào muốn có một hãng, mà lại chín số bạc kia ra làm nhiều phần, rồi mười năm mười hãng bảo-kê, để khi có xảy ra việc rủi ro bởi thường, mỗi hãng gánh chịu một ít cho nhe.

Tàu G. Philippar cháy, hãng bảo-kê phải bồi thường đến 115 triệu quan, nhưng chắc có nhiều hãng chung đầu với nhau, cũng chẳng thiệt hại là mấy.

Thủy-thủ tàu Xô-viết phản-đòi các báo

Viên phông-sự của báo Izvestia ở Noorossik có thông tin rằng khi anh em thủy-thủ ở dưới tàu Sovietskaia, là chiếc tàu đã cứu 483 người hành-khách bị nạn bên tàu Georges Philippar, hay tin rằng nhơn vụ họ làm ơn đó, mà có một vài tờ báo hàng ngày công-kích họ nọ kia, họ bên hiệp nhau lại làm một tờ trình để phản-đòi các báo đăng những bài công-kích người Xô-viết như vậy.

« Nếu thái-tinh chúng tôi có ý muốn gây ra việc tai nạn ấy, thì lẽ nào chúng tôi lại còn cứu những nhà tư-bản và dân-khieu cư đa-trang đang ở trong chiếc tàu đầy những lửa đỏ ấy? Chúng tôi cứu được hết thấy là 483 người hành-khách, những người ấy còn sống, có lẽ cũng đủ làm chứng sự tàn-tâm cứu giúp của chúng tôi mà! »

Họ lại còn thêm: « Thái-chúng tôi rất lấy làm ngạc-nhiên mà thấy cái thái-độ của các báo ấy đối với chúng tôi như thế. Lẽ thì cảm ơn chúng tôi không hết mới phải, có đầu lại nói thêm mới thừa cho chúng tôi và các chúng tôi làm chuyện giết người như vậy? »

Sở cho vay vừa và dài hạn đã tạo lập ở xứ ta

Cách thức xin vay thế nào?

Chắc độc-giả còn nhớ rằng ngày 26 Avril 1932, Hạ-nghị-viện Pháp, đã ưng chuẩn một bản luật định cho:

- 1- Chánh-phủ Đông-dương, vay 250 triệu quan.
- 2- Chánh-phủ Đông-dương, bảo lãnh để cho các ngân-hàng cho nông-gia điền-chủ vay 100 triệu.
- 3- Chánh-phủ Đông-dương, bảo lãnh để cho một cái ngân-hàng cho nông-gia điền-chủ vay 100 triệu.

« Quan - báo » vừa rồi đã đăng cái mạng lệnh thi-hành luật cho vay ấy. Mạng lệnh này có 6 điều chỉ cách thức tạo lập sở cho vay vừa và dài hạn và cách thức cho vay thế nào. Chúng tôi xin lược dịch ra đây:

Điều thứ nhất.— Theo điều thứ 8 của bản luật ngày 20 Avril 1932, quan Toàn-quyền Đông-dương được phép ký kết-việc với những ngân-hàng ở thuộc-địa chuyên về sự cho vay có thể chun hầu để:

- 1- Sau khi xem xét rồi, các hàng ấy được tổ-y-kiến mình trong sự các điền-chủ đất đơn xin vay, và xin đem đồ thế chun.
- 2- Giao cho các hàng ấy xuất tiền cho vay, coi sóc sở cho vay và giữ các món đồ thế chun. Những khế-uớc ấy, trong mỗi vụ, mà thi-hành được là khi nào có mạng lệnh ưng chuẩn. Mạng lệnh này do quan Thượng-thor Thuộc-địa làm ráp bo, và có quan Thượng-thor bộ Tài-chánh ký tên chun.

Điều thứ hai.— Một sở cho vay vừa và dài hạn lập thành ở Chánh-phủ Đông-dương, g. Sở ủy thuộc dưới quyền sở Tài-chánh Đông-dương do một ông chủ-nhiệm cai-quan. Ông này do nghị-định của quan Toàn-quyền cử lên.

Điều thứ ba.— Những đơn từ của điền chủ xin vay phải ghi cho ông chủ nhiệm sở này, và sẽ giao cho một ủy-ban xem xét. Ủy ban này có những vi sau đây:

- Một người đại-biểu cho quan Thống-dốc Nam-kỳ, làm chủ-tịch.
- Một viên quan ở sở lo về các việc kinh-tế hay là canh-nông, làm ủy-viên.
- Hai người đại-biểu ngân-hàng làm ủy-viên.

Một nhân vật người bốn xứ ở Nam-kỳ, làm ủy-viên.

Lúc nào tiếng thăm bằng nhau thì tiếng của ông lợi-trưởng có quyền-lực hơn.

Những ủy-viên không phải là quan viên, đều do quan Thống-dốc Nam-kỳ tiến cử, rồi

Quan Toàn-quyền mới ban chức cho.

Ủy-viên, tùy ý mình, muốn nghe những ai mà mình liệu giúp y-kiến cho mình được.

Điều thứ tư.— Có y-kiến của ủy-viên rồi, những đơn từ xin vay mới đến tay quan Toàn-quyền định liệu.

Điều thứ năm.— Được y-kiến của ủy-ban rồi, thì các ngân-hàng đã nói trong điều thứ 1er mới được phép cho vay.

Tiền lời, quan Toàn-quyền sẽ do giới-hạng tối-dại, trong điều thứ 5 của đạo luật ngày 26 Avril đã nói đó mà định liệu.

Điều thứ sáu.— Những canh nông ngân-hàng của người bốn xứ được phép để trình cho sở cho vay về ruộng đất, những đơn từ nào của hội-viên mình trước đã vay hẹp ngày giờ và

vừa hạn, nay lại muốn xin vay dài hạn.

Những đơn ấy sẽ xét xử, theo điều thứ ba đã nói trên.

Khi nào những đơn từ ấy được chấp nhận rồi, thì hội cho vay cũng theo thế thức sự đương cho vay ấy, và được hưởng những sự đảm-bảo mới mà mình liệu là cần ích, nhưng sự được giữ đồ thế chun, thanh toán, và thanh toán trả lần hồi phải giao về cho các hàng đã nói trong điều thứ 1er.

Giá 15\$00 tính có 5\$00

Hai mươi năm danh tiếng là phòng trưng bày và chụp hình ngày và đêm, về hình mực Tàu ở chợ cũ PHOTO-SAIGON đường Vannier số 74, ở Dakao số 116-118, Bd. Albert 1er Photo KHONG-MINH có cho mượn máy chụp hình lớn, nhỏ đều đủ và rõ hình thật đẹp, đầu lớn nhỏ cũ mới đều có, giá tính thật rẻ chỉ 5000000, giá 0p. cỡ 0m30X0m40 giá 3p. Muốn thêm màu thì tính thêm 1p. mỗi tấm, có tráng Vernis thì mỗi tấm 1p.

Ở cách xa gọi hình lại, tôi sẽ gửi cách lãnh hóa giao ngân.

Nguyễn-văn-Chấn

Số hóa 128 ra ngày thứ năm, 9 Jun của Bân-báo ở nơi bia còn có hai chữ « tuần-báo » mà chưa đổi.

Ấy là vì cái bia đã in từ trước rồi, nếu hỏi đi thì xấu lắm, cho nên ghi lên ở đây vài lời để độc-giả rõ.

Để số thứ năm tới, sẽ bỏ hai chữ « tuần-báo » ấy đi.

P. N. T. V.

DÔNG-DƯƠNG THỜI-SỰ

SAIGON

Guérini bị phạt 100 quan

Như lời chúng tôi đã đăng trong báo này hôm qua, sớm mai 7 Jun tòa Tiểu-binh đã họp lại để tuyên án vụ ông Lachevrotière kiện ông Guérini về tội mua thăm trong kỳ tuyển-cử Thành-sĩ mới rồi.

Bây giờ sớm mai, ở tòa-án có vẻ nào - nhiệt lạ thường, thiên hạ chen chúc nhau mà nghe lời tuyên bố của quan Chánh-án Legay; ông Canavaggio ngồi ghế Biện-lý.

Tám giờ tòa kêu án ông Guérini 100 quan tiền và (án treo) và 1 quan tiền bồi thường như lời yêu cầu của bên nguyên do trạng-sứ Régner thay mặt.

SAIGON

Cuộc hát giúp đồng-bào bị bão và thất-nghiệp

Đêm 1er Jun tại nhà hát Tây Saigon có cuộc hát giúp cho đồng-bào bị bão và thất-nghiệp, kết quả như vậy:

Tiền thu	
Bán giấy vở cửa	376\$00
Tiền các nhà từ-thiện cho	500.00
	786.00

SỞ PHÍ

Mượn nhà hát Tây	10\$00
Ban hát Thiện-hòa-Anh	100.00
Mượn đàn Piano	12.00
Droit d'auteur (tiền trước tác)	3.30
In các thư giấy tờ (52\$40 - 50. / -)	26.00
Con niêm và công	14.50
dân affiches	66.00
Các phí-tiền lật vật	66.00
Cong \$ 321.80	

Thần.	876.00
Xuất.	321.80
Còn dư lại	554.20
Đồng-bào bị bão	300\$00
Thất-nghiệp	254.20
	554.20

GIADINH

Độc-tơ Dufossé coi nhà thương Giadinh

Ông Độc-tơ Dufossé chắc có nhiều người biết, lâu nay về nghỉ bên Pháp, đã ngồi lâu André Lebon mà trở qua Nam-rí rồi. Ông Dufossé thế cho ông Độc-tơ Baille da Langbau-diêr mà cai quản nhà-thương Giadinh.

TRÀ-VINH

Mưa mưa mà còn cháy nhà

Đêm 30 rạng ngày 31 Mai 1932 lúc 12 giờ khuya, nhà nhà đều an giấc, thình lình nghe trống mõ liên thanh, tôi giật mình thức dậy thì mới hay là hỏa hoạn.

Xóm tiệm Bn-trường ở làng Đại-phước bị cháy nơi một cái nhà là lan ra đến ba bốn căn.

Một tiệm khách trú bán đồ tạp-hóa tiêu rui, hư hao lối 4 ngàn đồng.

Nhờ dân làng tận tâm cứu chữa và nhờ lòng sốt sắng của thầy Cai-lông Bình-phước nên bà hỏa sợ hãi không dám động đến nhà bà Bang T. là người giàu có nhất trong làng.

Vu này nhà chuyên trách còn đang tra xét.

M. B.

HANOI

Vụ thuốc-phiện lậu ở Lao-kay

Ông Bội-thâm Berthet, mấy tháng nay gia-tám tra xét vụ buôn thuốc-phiện lậu ở Lao-kay trong ấy có nhiều viên chức tây và nam bị tở-cáo, thời nay đã luận án xong rồi, ông đã gọi cái bản án ấy qua cho quan Chương-lý Hanoi để cho ông này trình qua tòa đại-binh xét xử.

Vu này nghe nói quan hệ không vừa, vì số thuốc phiện lậu bắt được rất nhiều và các viên chức tây và nam trong sở Thương-chánh có can dự vào việc buôn lậu này nữa. Đại-tòa xử ra sao sẽ cho độc-giả biết.

Giá báo mới của Phụ-nữ Tân-văn

Phụ-nữ Tân-văn ra hằng ngày, nhưng ngày thứ năm thì ra thành lập 32 trương, tính theo giá mới:

Mua trọn thì cả năm 18\$00; nửa năm 10\$00; ba tháng 5\$50.

Mua nội phần hằng ngày thì cả năm 12\$00; nửa năm 6\$50; ba tháng 3\$50.

Mua nội phần tuần thì cả năm 6\$00; nửa năm 3\$50; ba tháng 1\$50.

Còn đối với các độc-giả yêu quí đã mua phần tuần lâu nay rồi, Bân-báo kính gửi biểu mỗi vị ba số đầu của phần hằng ngày.

Như vị nào muốn đọc luôn phần hằng ngày cho khỏi gián đoạn thì xin gửi thư và mandat luôn cho Bân-báo tùy theo hạn mua, cứ 3 tháng 3 p., 6 tháng 6 p. và trọn năm 12 p.

Đối với các vị độc-giả cũ, Bân-báo lại đãi một cách đặc-biệt như vậy nữa: Vị nào muốn mua một tháng thì trả 1 p. hai tháng thì trả 2 p. cứ đó mà suy ra, chứ không có tăng trời về giá tháng như trên kia.

Đơn-báo cũng vẫn giữ lệ như nay, nếu không có gì mandat trước thì chúng tôi không thể gửi báo được.

PHỤ-NỮ TÂN-VĂN

Hãy đọc Tiểu-thuyết: **VẬY MỚI TÌNH!**

Ở trường thư tư.

NƠ-GIỚI LUẬN-DÀN

Sự chế cười của phần đông người đòi với kẻ viết văn

(Bài lai-cảo này ký tên dàn-bà mà nhìn đầu chữ viết thì có thể chắc là chữ dàn-bà làm chứ không phải giả. Bài này, bài thế nào, xin để ý thế ấy, đầu một nét chấm, một nét phết, chúng tôi cũng không thêm bớt sửa đổi chút. Làm như thế, chúng tôi có ý để cho độc-giả thấy được cái nguyên-chất của văn hữ-giới và đoán xem trình độ cho khỏi lầm đó. — Lời Tòa-soạn)

Vấn đề «Phụ-nữ Tân-văn» do tánh c lệ mà len-lỏi vào trường ngôn-luân, dạy nhau cái hay để theo dõi, chỉ nhau cái dở để tránh khỏi. Ở vào phong trào phụ-nữ tiến hóa, đầu đầu lại chẳng có các bà các cô thì hành. Mượn ngòi bút sắt mà tra nọ văn-chương, đặt bài, viết văn để trao đổi ý-kiến. Nào phải làm vậy là thì hành chuyện gần đó đâu.

Chẳng những từ Phụ-nữ Tân-văn có bài khuyên chị em ta nên lập làm văn hay viết văn mà thôi, ngoài ra còn nhiều tờ báo khác cũng cổ-động chị em như thế. Và lại phẩm người có ý-kiến, có tư-tướng, có cảm tình, thêm tay biết cầm viết mà viết thì báo sao cái tư-tướng hay câu chuyện đã thêm vào cặp nhãn quan, chẳng từ óc mà nảy nở ra tay, buộc tay phải hạ ngoại bát sắt xuống xuống giấy. Thế mà lại có một toán người thấy ai mới tập viết văn thì ông ông lên mà chỉ trích. (Thứ nhất là họ thấy kẻ phụ-nữ tập viết văn). Tuy nhiên số người chế ý có thể chia làm hai hạng: Hạng thứ nhất: Thấy câu văn của người ta có hai câu phong hóa hay trái đạo luân người. Hạng thứ nhì: Vì lòng ghen ghét, tật đố, thấy mình kém người.

Hạng thứ nhì không đều chỉ đáng trách. Chỉ cái hạng sau mới thật là đáng trách cho. Họ không có học thức thì chẳng nói làm chi, chứ này họ có học, có thấy có biết mà không nhận sự thấy, biết và tài liệu của mình hầu làm gương tốt, hay dẫn dắt phải cho người ta theo. Đã như vậy mà thấy ai đào tạo ra con người khác hơn họ thì lại chế cười, nhạo nhẽ, ghê ghê với gan đủ thứ.

Họ thời lòng tim vết, tìm cho được mà bán rao. Đến như tìm mà vô hiệu quả, thì họ lại lấy cớ người viết hơi còn trẻ tuổi. Ai cấm người niên thiếu viết văn? Chỉ có một mình hạng này mà thôi. Vì mới đây, sau khi ban tập viết bài đăng báo, câu nào đó dám nhắc hạn tôi «thứ đồ hi mới chưa sạch mà viết này viết kia đáng nhứt trình».

Thiệt là câu không biết giá-trị của lời nói, không biết dùng lời nói cho đúng chỗ, hay là nói câu chưa suy nghĩ mà nói câu ấy là phải hơn. Chớ nếu

câu có suy nghĩ, có lẽ nào câu không biết trẻ hi mới chưa sạch là thiệt bẻ thơ, thế nào lại biết viết.

Và lại bạn tôi cũng đã mười mấy tuổi đầu, tuy nhỏ hơn câu, thật vậy, mà không phải là mười bảy, mười tám tuổi mà hi mới chưa sạch đâu!

Không phải một mình câu này thôi đâu, còn biết bao nhiêu người cũng như câu, cũng dùng câu hi mới chưa sạch mà nhiệt kẻ dưới mình. Nhưng vào cảnh nào tôi chưa hẳn ban mà tưởng lầm, chớ dùng câu ấy mà miệt thị kẻ viết văn thì tôi buồn cười quá đi. Minh lớn, đã làm động đi gì mà chế bài kẻ nhỏ, đáng lẽ bước đầu của nó không vững, mình lớn hạo tâm ra tay đi, đặt giùm, hay là nó có tội gì, nó làm điều gì không phải thì mình dạy nó trở lại phải. Bằng mình không muốn can dự đến thì chuyện ai việc này, ai việc này làm nhiều nỏ làm chi? mà nhiệt ai cho nó cười nữa chớ.

Còn nhiều câu khác hề thấy phụ nữ viết văn thì dục nhau mà ban mà luận, (không phải họ luận chuyện có ích đâu). Nếu chị em ta có trách họ thì ta sẽ nghe họ nói lên với nhau: « Con gái chẳng chịu lo chuyện tề-gia để lo đi đặt, đi viết. » Có lẽ họ đã nhầm vào óc, cái thuyết của Chrysleas trong cuốn « Les femmes savantes » của Molière, rồi họ thấy ta viết văn họ nói lên « Les femmes d'a présent sont bien loin de ses mœurs, elles veulent écrire et devenir l'auteur. »

Thời đi các câu, không phải phụ nữ chúng tôi viết văn chi có là kiếm chỗ nêu tên tuổi hết đâu.

Có Th. Thủy

Máy khéo, cắt đúng, giá rẻ là mấy cái đặc tánh của tiệm:

PHAN-BÁ-LƯƠNG
118, Rue Espagne, Saigon

Nghề viết báo

Nghề viết báo nó chẳng nuôi sống người, vì thế mà các nhà văn bên Pháp thường tìm kiếm một nghề thứ hai, ông Marcel Prevost có cửa hàng bán thuốc lá, ông Duhamel làm quản-lý một hiệu báo-chế, để khi nào ngọn bút bị nó-lệ dưới thế lực kim tiền, có thể gát nó một bên cạnh có thể tự do sanh lý được.

Nếu không có nghề thứ hai thì các nghề tàn-văn thường phải gập đến hai ba tờ-báo, để phòng khi thất - nghiệp. Ông Jean Dorsonne viết báo Petit Parisien và cả tạp-chi « Les deux Mondes ». Ông Emmanuel Bourcier viết báo bên Pháp và cả báo bên ta.

Sự sanh hoạt của các nhà văn khó khăn là thế mà cái nghề cầm bút nào phải là dễ đâu! Theo quan nguyên Thủ-tướng Laval thì « một số nghệ-trình chẳng phải một xấp điện tín không nên hình dáng gì, chẳng phải một tờ quảng-cáo không có thứ vi gì, mà là một toán bộ sắp đặt bố trí một cách điệu hòa, người đọc có thể lãnh hội được bao nhiêu những công việc xảy ra ở trong thành phố của mình, trong xứ sở của mình và trong cả thiên-ha nữa. »

Một tờ báo hoàn toàn cũng vi như một công trình mỹ-thuật, tuy ngắn ngủi mà lòng, nhưng khi dọn ra, hình như chúng ta trông thấy được cái cảnh nào nhiệt hoạt động đương thời. »

Vậy một người viết báo muốn được là một người bạn xứng đáng của độc-giả yêu quí, tất phải am hiểu trào lưu tư-tướng trong thế-giới, chuyên hướng của các dân tộc, các chính đảng, rồi thông cáo tin tức một cách, linh chóng và bình luận một cách xứng đáng, làm sao cho thích hợp với sự nhu-cầu của độc-giả.

Muốn được như thế, nào phải là công phu trong tháng ngày, tất phải tận tụy với nghề nghiệp suốt đời, hi-sanh thân thể, khoai lực, không quản đến cái mặt trái của nghề, còn một hơi thở cuối cùng cũng không quên làm bổn-phận.

Ngày nay có nhiều người mới viết được ít bản tiểu-thuyết, thông thạo mấy cái tin tầm thường cũng đã lên mặt là nhà-tân-văn ký-giả, thậm chí có người cho nghề viết báo là dễ dàng, trẻ em trong nhà sức học chưa cao quá bậc tiểu-học cũng có thể ra cầm bút viết được.

Văn-chương là vật vô giá, có bài giá đáng ngàn vàng mà cũng có người bỏ tiền ra mua, có bài nài bán một su mà không ai thèm trả.

Người nào đã đi học cũng có thể viết được, nhưng phân-biệt giá trị là ở chỗ bài viết ra.

Với những người không có tài mà hay tự phụ, tôi xin mượn lời ông Diderot nói với một chàng văn-sĩ róm đến hơi y-kiến ông: « Hãy về làm cho giàu đã rồi sẽ lập nghề viết văn. »

TAM-TRAI
(L. T. T. V.)

NHI-ĐÔNG TIỂU-THUYẾT

N. 6

CÁI XE HỒI CỦA CẬU RÔ-BE

KHẮC-THIỆN dịch thuật

(Tiếp theo)

III. — TẠI CÁI XƯỜNG ANH THỢ RÈN LĂNG-CÔ-LUYM.

Nếu trời không tối, nếu ông Bân-Sa chủ-y vào công việc của con mới chút thì có lẽ ông đã thấy rõ cái xe bốn bánh kim bấy giờ đang trước mặt thêm đến mấy chục chiếc Bay-sô.

Giữa mấy tá xe dài lại hể nặng thêm một cây sắt, một lần có cái rơng-rơc (pou-lie), c. lình g. g. có cái đĩa xe đạp (pignon) cũ, một cái dây « sen » (cable) nối cái quạt

trên đầu máy với cái đĩa ấy. Bây giờ còn thiếu một cái dây băng da thuộc (courroie) để nối cái rơng-rơc với cái vòng sắt ăn vào bánh sau.

Qua ngày mai, cậu Rô-Bê lại lên Mi-sô-di-e tạo được một cái dây da nối da trâm đến, lấy ở một cái xe máy đầu cũ. Đây là của một người buôn đồ cũ cho cậu mà nói rằng:

« Cho em, chớ qua để cũng không làm gì đâu. »

Từ hôm ấy, cái xe của cậu

lại khóa cần thân vì cậu sợ có kẻ tò mò, tới phá hư mất.

Cậu Rô-Bê quyết chí làm cho người phải ngạc nhiên mới nghe cho, cậu lại chắc chắn rằng thế nào cũng đạt được mục-dịch của mình.

Các em thấy công việc của cậu làm đó ngộ-ngĩnh và công-phu biết đường nào.

Cái gì mà ông Bân-Sa lại kêu là xe bốn bánh?

Ấy là một cái gần xe, mà cái gần xe thật chớ sao!

Vì có một cái đầu máy mà chẳng ta đã thấy cậu Rô-Bê khoe cho liên-lạc với bánh sau, nên có thể gọi là cái gần xe hơi được.

Chẳng là bấy giờ cái màn bấy lâu che kín những tư-tướng bí-ẩn của cậu Rô-Bê thì rõ ràng cái diêm mà cậu bé mười hai tuổi này ngày ước đêm mơ là có một cái xe hơi riêng của mình cậu và

chính tay cậu tự làm lấy mà dùng. Đối với một đứa con nít chừng này tuổi mà làm được thế cũng đã giỏi lắm rồi.

Cái kết quả của cậu cũng đủ an ủi ông Bân-Sa về tội cậu biếng học tiếng La-tinh và Gô-rếch vậy.

Cậu Rô-Bê thường khi lại tự hỏi rằng: « Không biết cái xe của mình sẽ chạy được chăng? » Bây giờ chỉ còn cách lên ngồi mô máy thì biết.

Nhưng trước khi leo lên xe phải có chỗ mà ngồi, lại phải có cách gì sai khiến xe mới được. Phải có cái thùng xe, nói tóm lại là phải có cái ghế mà ngồi, cái tay lái mà cử động bánh xe. Công việc của cậu chỉ còn thế thôi. Qua hôm sau, mang theo một ít tiền cậu lại trở lên Mi-sô-di-e mua được một cái vành gỗ và một bộ cây cầm (rayons) xe đạp.

Lúc trở về cậu băng bước vào xưởng chế Lăng-cô-Luy-m mà hỏi rằng:

« Anh thợ ơi, bây giờ làm thế nào cho mấy cây cầm một đầu vào cái vành gỗ này, một đầu vào cái ống đồng kia thì anh hãy làm ơn chỉ giùm em. »

Chú thợ nói:

« Khoan đã em, đợi qua làm cái chĩa-khóm này rồi qua sẽ chỉ cho. »

Xong rồi, chú thợ chỉ cho các cách xâu từng cái cây cầm một đầu vào hai bánh trước.

Làm đầu vào đó, chú thợ bên cầm cái vành ấy hẳn qua hẳn lại rồi nói:

« Được rồi, chắc lắm! »

là hoàn thành.

— Có lẽ rồi đây em sẽ giới thiệu cái lò rèn này với công chúng nhĩ. Sau cái xe thế nào em cũng treo một tấm bảng đề rằng: « Cái xe này làm tại xưởng máy Lăng-cô-Luy-m, theo kiểu của kỹ-sư Rô-Bê-Bân-Sa », chẳng khác gì mấy cái tiệm rượu khách trên Ba-rí vậy.

— Ấy là nói đùa mà em ơi cho vui thì được, thật ra thì cũng nhờ có anh giùm giúp cho nhiều lắm.

— Em đừng nói vậy chớ. Miễn rằng em được vừa ý là qua lấy làm vui lòng.

Cậu Rô-Bê lắp cái tay lái vào gần rồi lấy dây hãm (cable à frein) cho vào hai bánh trước. Trước khi cuốn vào cây di (axe) hai bánh trước, cái dây này đã phải cột vào tay lái và luồn qua hai cái ống

lăng đồng.

Mấy hôm rày cậu Rô-Bê bị nóng đầu lắm. Có phải vì cậu làm việc quá hay là vì lui lui Mi-sô-di-e nhiều lần nên bị cảm chăng?

Cậu không đi học được. Ông giáo Lăng-ti-nê (Lantini) không quan tâm đến việc ấy vì cậu có tới trường cũng chẳng khác gì ở nhà.

Mấy ngày cậu bệnh ở nhà thật là một dịp bổ ích cho cậu nhiều lắm vì cậu đã nghĩ được một kiểu thông xe mới và rẻ tiền.

Thỉnh thoảng quên, cậu đã vội ra chợ mua một dozen vải xam của họ bán còn dư.

Một đầu vải cho an vào gần xe, một đầu đóng vào máy để gõ, thế là thành một cái ghế có chỗ dựa lưng hẳn-hồi.

Đến đây, công việc thì đã hoàn toàn. Chỉ còn lo thử xe chạy được hay không là xong.

(Còn tiếp)

Thuốc xức mụn VAN-ĐAI

Phẩm dân bà con gái, đương lúc xuân thời, qui nhất là giữ gìn cho da mặt được mịn màng, trong trẻo.

Người con gái đầu cho gương mặt xinh đẹp, miệng cười có duyên tới đâu nữa, mà nước da lại xù mọng, để lâu thành tàn nhang, thì coi cũng kém về yêu kiều, vì như hồn ngọc qui mà có tỳ có vết vậy.

Cho nên chúng tôi, đã từng thí nghiệm, nhiều lần tìm ra thuốc này trừ các chứng mụn trên mặt như mụn học, mụn kim, tàn nhang v. v. ...

Người nào mụn mọc ở trong ba đêm, mụn nhiều trong năm đêm thì hết. Mấy đêm đầu mới xức thấy da mặt có hơi ngứa, thì chờ sự, cứ xức hoài cho tới hết mụn. Đã có nhiều người dùng thử đều khen ngợi rằng: « Thuốc hiệu - nghiệm không có thuốc xức mụn nào hay bằng ».

GIÁ BÁN MỖI HỦ LÀ :

Hủ lớn 1550. - Hủ vừa 1000. - Hủ nhỏ 0550

Ở xa ai muốn mua, hoặc muốn thử xin viết thư thương lượng với Mlle Huỳnh công-Sáu, Rue Luciana (Travinh). - Cũng có gửi bán tại Soeries Ng-đức-Nhuận Chợ cũ Saigon.

P. S. Xức thuốc này, muốn cho tuyệt nọc thì nên dùng thuốc xỏ - Tiểu-dâm-tử hai con Voi - một tháng hai kỳ, thì không bao giờ có mụn.

TRAN-VAN-HAI dit Hai KY

62-64, rue Amiral Dupré, Saigon

Người Nam
giúp người Nam

Tôi đã làm 15 năm tại nhà sửa đồng hồ, trừ danh của người Pháp. Tại Hanoi, và 10 năm mấy tiệm kim-hoàn lớn nhất tại Saigon. Tôi chuyên nghề sửa các thứ đồng hồ lớn nhỏ, đã được nhiều giấy khen.

Nay tôi ra mở tiệm riêng, tại đường (Thợ-đức), rue Amiral Dupré, số 62-64. Tôi có lãnh sửa đủ các kiểu đồng hồ lớn nhỏ, và có bán đủ thứ đồ thủ công-hồ treo tường, như là Carillons Westminster và Régulateur kiểu nào cũng có, thứ 8 baguettes và 5 baguettes giá rất rẻ, và có bán đủ đồ phụ tùng về nghề đồng hồ.

Từ nay xin Quý khách chiếu cố đến tận tiệm. Mua hay sửa, chúng tôi xin làm rất cần thận và và bảo hành chắc chắn, chắc Quý khách sẽ được vừa lòng lắm. Kính cáo,

Chủ nhân: TRAN-VAN-HAI dit Hai KY
Thợ thủ-Đức, bên hông nhà hàng Courtinat

Lãnh tốt hiệu Nguyễn-đức-Nhuận

Từ mười mấy năm nay ba kỳ Nam, Trung, Bắc ai ai cũng đều biết tiếng lãnh hiệu Nguyễn-đức-Nhuận là tốt, bền, giặt không trở, không gãy mặt, dùng cho đến rách cũng còn mới còn đen. Ngày nay cũng vậy, hiệu lãnh Nguyễn-đức-Nhuận vẫn đã có sẵn lò nhuộm, giặt công nhuộm lãnh càng thêm tốt thêm bền, thật không có lãnh nào mà ăn qua cả. Lúc kinh-tế khuôn-bách này chưa tồn nên lựa lãnh bền chắc mà mua, không nên dùng thứ đồ hảo nhân, những thứ mới lạng có người nhưng chừng mua về xài, giặt một lần là gãy mặt, vài lần là nổ, nứt, như vậy là hai tiền. Muốn tránh đến tổn kém, cứ tồn nên đến hiệu Nguyễn-đức-Nhuận mà mua lãnh tốt về dùng sẽ thấy sự ích lợi cho mình.

TIN THẾ-GIỚI

PHÁP-QUỐC

Xúc cảnh động tình

Chiếc tàu Félix Roussel của hãng M. M. cũng giống như chiếc tàu Georges Philippart và cũng đưa đi đường Marseille qua Đông-dương, Trung-hoa và Nhật-bản, hôm ngày 20 Mai đã từ Marseille mà chạy qua Yokohama (Nhật).

Mới rời hãng tàu ấy ở Pháp có được điện-tin của viên cai tàu Félix Roussel đánh về như vậy: « Hồi 7 giờ sáng mai bữa nay, tàu chúng tôi chạy đến chỗ tàu G. Philippart bị cháy hôm trước, chúng tôi có bảy một cuộc lễ cầu siêu cho những người bị chết chìm rồi liệng bông và tràng-hoa xuống biển rất nhiều. Những hành-khách, bộ tham-mưu và bè bạn dưới tàu Félix Roussel đều dự vào cuộc lễ, ai ai cũng ở lòng cảm động và chia buồn cùng thân quyến những người bị nạn ».

ĐỨC-QUỐC

Tổng - thống Hindenburg không từ chức.

Tổng - thống Hindenburg nhất định cải chánh cải tin đồn mà các báo bên Đức đã đăng lên mấy ngày rày làm cho dư luận hoàn-cầu hao nhao binh phẩm.

Tổng-thống tuyên-bố rằng không bao giờ có ý từ chức mà nhường lại cho Thái tử Kronprinz như một vài « con vịt » đã đáng tin và ngai nhất định vì nước vì dân lo tròn phân sự cho đến cùng, đầu có sắp nắng lửa mưa dầu chi cũng vậy.

AN-ĐỘ

Tình hình ở Bom-bay

Ông hoàng Maharadja ở Alwar có cử hai ban ủy-viên, một ban có các quan văn An-độ và một người trong đạo Hồi, một ban có các quan võ để cử xét cho rõ nguyên do của cuộc xung đột hôm qua giữa lính tuần phòng và dân theo đạo Hồi-hồi, mà trong

cuộc xung đột ấy có 2 người đạo chết và 30 người nữa bị nạn.

Ở Delhi người ta còn sợ e sẽ có loạn nữa, vì vậy các nhà buôn bán đều đóng cửa cửa lại, ngoài đường ít người đi lại, còn ở trong tòa thời các quan tòa mở cuộc điều tra, xét hỏi và xử phạt những người bị bắt và bị khép vào tội làm rối cuộc trị an.

CHILI

Cách mạng ở miền

Nam nước Mỹ.

Ông quan năm Groira - quân-lãnh số tàu-bay ở Chili, ám mưu với lực-quân và lính tuần-thành, thỉnh thỉnh nổi là đánh phá chánh phủ do ông Monteiro cầm quyền Tổng-thống. Quân cả h mạng làm dữ quá nên chỉ ông Monteiro phải bỏ ngôi mà trốn. Quân cách-mạng lập nên chánh-phủ mới theo chánh-thể cộng-hòa xã-hội và nhất định sẽ thủ vệ cho chánh-phủ độc-quyền cai-quản các mỏ dầu lửa, thuốc hút, đường ăn và rượu.

Hiện thời không biết ông Tổng-thống Monteiro trốn ngai nơi nào. Còn lính hình trong nước thời còn lộn xộn lắm.

Y-TA-LI

Một sự rủi ro lạ lùng

Sớm mai ngày 5 Juin, là ngày lễ Quốc-khánh (Fête Nationale) của nước Y-ta-li, sở pháo-thủ tại thành Naples có bắn mấy mươi phát súng đồng, không dè vì sự vang dội của mấy tiếng súng đồng ấy mà một cái kho chứa trái phá, vút phát nổ lên trên trời. Có 5 người bị thương tích và một người vừa cầm vũ khí.

O-TƠ-RÍCH

Mạo hiểm thiệt mạng

Có tin ở Arrêde cho hay rằng có một chiếc tàu-tầu-hải (Canadien) có gặp giữa biển Đại-dây một chiếc tàu buôn nhỏ bằng cao su, dài 157 thước, trôi lênh bênh trên mặt nước. Cái buôn của chiếc tàu ấy rách nát, làm cho người

ta đoán biết rằng nó có bị một trận bão lớn.

Xét trong tàu gặp giấy tờ mới biết tàu ấy của một người Áo tên Teodoro Helm, bắt chước Alain Gerbault, sắm tàu nhỏ vượt qua Đại-tây-dương, rồi bị bão tàu rách buồm và chìm, Teodoro Helm phải nấp mình vào bụng cá.

TRUNG-HOA

Một trái bom nổ giết chết 22 người và 41 người bị thương

Trong lúc chiếc tàu bay của quân-đội Trung-hoa ở Pengou đương bay liệng trên trời, bỗng nhiên vì sơ ý làm sao đó đã rơi xuống đất một trái bom. Bom nổ rất mạnh lại nhằm nơi thị tứ nên giết chết hết 22 mạng người và 41 người phải bị thương.

Độc quyền ở Đông-dương hết thấy những món đồ chụp hình hiệu AGFA.

Tốt nhất trong hoàn cảnh PHOTO KHÁNH-KY 51, B. Bonard, Saigon

Vỏ ruột thứ nào làm vừa lòng chủ xe? Thì chỉ có hiệu Continental của người Đức chế ra thôi.

Lâu mòn, không nổ bẩy, không trơn, không trượt, mòn tới bộ cũng không sao, ấy là mấy cái tánh chất đặc-biệt của vỏ Continental.

SAIGON - AUTO
Etablissement TANG-QUANG-DI
Đại-lý độc-quyền Đông-dương
18-28 Rue Amiral Roze, SAIGON

MÌNH SAO HAY LẮNG TRÍ QUÁ

Thử thuốc « Diệp-phụng » được lần hoàn » gọi là thử thuốc bỏ của dân-bà đây, hôm nào mình đau tới vô tiệm mua có bốn năm hộp nhấm thử Á nhà thuốc « Phụng-gia-viên số 123 đường Paris » bây giờ mình ăn uống ngủ được, trong mình lại khỏe, vậy bây giờ mình lại quên là nghĩa gì, đó cũng vì thử thuốc hay nên hàng phụ nữ thương gởi mua không ngại! Vậy chắc ý có chỗ đại-lý cho mình mua đây, Nguyễn-thị-Kinh Saigon. Long-Phát bán đồ nữ trang ở Phú-nhuân, và ở tại Nam-vang Maison Paul Báu.

Nên dùng

Dầu

TỪ-BI

Thật hay

Hồi Đông bào

Nhất nghệ tinh, nhất thân vinh, thì lại nhà PHAM-THẾ-KINH mà học máy, đánh chữ trong một tháng đã thành nghề và có sửa các thứ máy đánh chữ, đồng hồ đủ kiểu, có bảo lãnh, khế-khẩu kiểu con dấu và mộ bia cầm-thạch v. v. ...

Sửa các thứ mô-tơ, di-na-mô và xe hơi, quạt máy đủ kiểu.

PHAM-THẾ-KINH

17, Rue Do-hu-Vi, Saigon
Téléphone N° 956

ĐỒ-NHƯ-LIÊN
HÔR D'ESPAGNE
Bán đồ đồ phụ-tung
Xo-hoàng-rủ-rẻ

cho mượn và sửa máy viết, khắc hình và thêu và da, làm mộ-bia đá cẩm thạch, khắc con dấu và bán đồng.

Lần máy và đĩa hát Bắc-kỳ, bán cả có maillet giá rất rẻ, mua nhiều có hời hợt.

ĐỒ-NHƯ-LIÊN

91 et 110 Rue d'Espagne
Téléphone 690

Hiệu Rượu RHUM

tốt nhất là

hiệu

Rhum de la Mana

Hàng MAZET

có trữ bán

ở đường Paul Blanchy, số 20

SAIGON

Sách

GIA CHÁNH

Có bán tại Bảo-quân Phụ-nữ Tân-văn. Sách này chia làm 4 phần :

Phần thứ nhất. - Chỉ cách nấu tới một trăm món ăn thường. - 20 món đồ bắt. Li món đồ chay.

Phần thứ nhì. - Chỉ cách làm 80 mĩa bánh và 30 món mứt.

Phần thứ ba. - Bàn về cách sắp đặt cỗ bàn, việc ăn uống, cách chưng dọn, cách tiếp đãi văn văn.

Phần thứ tư. - Phụ thêm mục gia-đình thường-thức để giúp chị em việc vặt vạnh trong nhà.

Sách in giấy thiết kế đẹp đẽ đơn, bìa sách lại chính tay nhà mỹ-thuật là cô Lê-thị-Lưu học-sanh trường Mỹ-thuật Hanoi vẽ giúp.

Giá mỗi cuốn : 0580 phải phụ thêm 0520 tiền gởi và không có bán theo cách lãnh hóa giáo ngân.

TIÊU THUYẾT MỚI XUẤT BẢN

TẠI NHÀ IN P. VIẾT & FILS

	Giá trọn bộ
Cải nhà bị mất, 8 cuốn	4 \$00
Thiệp nghĩa phong nguyệt, 4 cuốn	2 0
Lê-triều Ly-thị, 5 cuốn	1 50
Giọt lụy thương tâm	0 50
Trăm gây binh rơi	0 50
Nam nữ anh hùng	0 25
Biên thám dầy voi, 5 cuốn	0 75
Sự tử cừu sư, 2 cuốn	0 30
Nữ duyên gì	0 09
Lời một lần hai	0 02
Lạy Phật cầu chồng	0 09
Ngân chôn quang trường	0 15
Họa xưa ông cũ	0 20
Xử sao cho vẹn	0 15
Kẻ rẽ chơn dăm, 2 cuốn	0 30
Cổ giá Yên-Hoa, 2 cuốn	0 30
Giấc mộng phú sinh	0 10
Thiên se đạo dẫu, 2 cuốn	0 30
Cảnh nhà quê, 6 cuốn	0 90
Hồ thắm, 3 cuốn	0 36
Họa y đạo sĩ	0 12
Thiên thư trường báo, 2 cuốn	0 30
Duyên ai nấy gặp, 1 cuốn	0 18
Trăng khuyết lại tròn, 2 cuốn	0 30
Bạc tranh thời sự	0 12
Vợ oan trái, 4 cuốn	0 48
Mang nhà nghèo, 3 cuốn	0 36
Thuyền-quyên mây mặt	0 15
Vị nghìn đơn, tình, 3 cuốn	0 45
Ông Từ cày cửi, 2 cuốn	0 70
Sắc đẹp hai anh hùng, 2 cuốn	0 60
Ngũ-la-tên-tên, 2 cuốn	0 60
Tron đạo chung tình	0 30
Hạt cỏ tuyết sắc	0 30
Y thế cương quyền	0 12
Vị tình bạc nghĩa	0 30
Cuộc đấu xảo Paris	0 30
Những muốn vech trời	0 30

Mua áo mưa thì chỉ nên
lựa hiệu "THE DRAGON".

Áo mưa hiệu "THE DRAGON"

là tốt và chắc hơn hết,
dầu đi dầm ngoài
mưa cũng không
ướt mình được.

Giá 18\$00

một cái.

CÓ ĐỦ CỖ LỚN NHỎ

IMPERMEABLE THE DRAGON

Nguyễn-đức-Nhuận

48, Rue Vannier

SAIGON

Ở xa mua xin phụ thêm tiền gởi 1\$00, còn muốn

gởi cách lãnh hóa giao ngân thì xin trả 5\$00 trước.

